

till statens kassor, när det är så nött, att ej med säkerhet kan skönjas, huruvida det för rikets räkning är pregladt, men till alla andra, när pregeln genom nötning blifvit otydlig.

Stockholm den 8 April 1881.

På Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 April 1881, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om höjande af Riksbankens grundfond.

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt, till Banko-Utskottet hänvisad och jemlikt 47 § Riksdagsordningen af Sammansatt Banko- och Lag-Utskott behandlad motion, N:o 156, har Herr *I. Lyttkens* hemställt, »att Riksdagen af Riksbankens reserverade medel öfverflyttar fem millioner kronor till grundfonden, så att densamma höjes från trettio millioner till trettiofem millioner kronor».

I anledning af denna motion får det Sammansatta Utskottet till en början meddela, dels att Bankofullmäktige, i ärendet hörde, förklarar sig instämma i motionens syfte, men derjemte erinrar att Riksbankens reserverade medel för närvarande icke medgäfvit en sådan

öfverföring, som den föreslagna, dels ock att, med inberäkning af Riksbankens vinst för år 1880, utgörande 2,518,178 kronor 39 öre, bankens kapitalöfverskott utöfver grundfonden och reservfonden — eller de reserverade medlen — vid samma års slut uppgingo till kronor 5,637,662: 91, af hvilket belopp dock, enligt innevarande års Riksdags beslut, ett belopp af ,, 1,250,000: — skall från banken till statsverket aflemnas; hvadan de reserverade medlen utan beräkning af behållna vinsten för innevarande år uppgå till ,, 4,387,662: 91.

Men som nyssberörda aflemnande skall ega rum först under år 1882 med en fjerdedel i början af hvarje kvartal samt under tiden ny vinst ingår; så och enär för uppbringande af grundfonden till det ifråga-ställda beloppet af 35 millioner kronor ej erfordras mer än 612,337 kronor 9 öre, och bankovinsten under de fem senaste åren i medeltal uppgått till öfver 2,4 millioner kronor årligen, anser Utskottet något hinder i förevarande hänseende icke böra möta för grundfondens fastställande till nu föreslaget belopp, derest en sådan åtgärd i öfrigt må finnas önskvärd. Och då Utskottet icke kan annat än finna det vara gagneligt, att bankens reserverade medel tid efter annan öfverflyttas till grundfonden och dymedelst komma under helgden af den genom Konung och Riksdag gemensamt stiftade banklagen, har Utskottet funnit sig böra hemställa, det Riksdagen för sin del må besluta:

1:o.

att § 4 i lagen för Rikets Ständers Bank den 1 Mars 1830, sådan denna § lyder enligt Kongl. Kungörelsen den 26 September 1879, skall erhålla följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelse:

Banken skall hafva en grundfond af trettio millioner kronor och en reservfond af fem millioner kronor. Dessa fonder, hvaruti värdet af bankens fasta egendom, inventarier samt mynt- och medaljsamling icke inberäknas, må ej min-

Banken skall hafva en grundfond af *trettiofem* millioner kronor och etc. lika med nuvarande lydelsen.

skas i annat fall, än att banken skulle göra förlust, som icke kan ersättas af möjligen befintliga, till framtida förfogande reserverade medel, och skall i sådant fall bristen i första rummet afföras å reservfonden samt ovilkorligen af först uppkommande behållning ersättas.

I händelse af bifall bärtill föreslår Utskottet derjemte:

2:o.

att Banko-Utskottet må erhålla uppdrag att till Riksdagen inkomma med förslag till de ändringar i reglementet för Riksbanken, som genom bifall till Utskottets i punkten 1:o härofvän gjorda hemställan må finnas erforderliga.

Stockholm den 8 April 1881.

På Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Reservationer:

af Herr *Lagerstråle*, med hvilken Herrar *Åbergsson*, *Olsson* och *Söderhjelm* instämt: "Då den ifrågasatta öfverflyttningen till Riksbankens grundfond af fem millioner kronor icke kan ske af den vid 1880 års slut i banken befintliga behållning, sedan derifrån afräknats det belopp, som innevarande Riksdag till statsbehofs fyllande anvisat af 1880 års vinst, utan verkställigheten af ett sådant beslut endast skulle kunna ske genom inräknande i beloppet af vinstmedel, som under nu löpande år till banken influtit; samt den föreslagna åtgärden sålunda efter min åsigt medelbarligen innefattar ett användande af 1881 års bankovinst, hvarom det tillkommer 1882 års Riksdag att besluta, anser jag för min del, lika med Herrar Bankofullmäktige, att Herr *Lyttkens'* förevarande motion icke för närvarande bör till någon Riksdagens åtgärd föranleda."

af Herr *Samzelius*: "Då förevarande motion icke innefattar förslag till förändring af lagen för Rikets Ständers Bank den 1 Mars 1830, utan allenast hemställan om vidtagande af en verkställighetsåtgärd, som förutsätter en förändring i nämnda lag;

då Banko-Utskottet icke har motionsrätt i dylika lagstiftningsfrågor och Lag-Utskottet helt och hållet saknar motionsrätt; samt

då det Sammansatta Utskottet följaktligen icke har befogenhet att till Riksdagen framkomma med förslag till den lagförändring, som är af nöden för att den af motionären föreslagna verkställighetsåtgärd må kunna vidtagas, har jag redan på sådan grund ansett motionen nu icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Som emellertid en annan uppfattning hos Utskottets flertal gjort sig gällande, får jag, beträffande sjelfva saken, uttala den åsigt, att ehuru jag icke skulle motsätta mig grundfondens förhöjning till det föreslagna beloppet, *derest disponibla medel nu funnes att därför tillgå*, jag likväl under förhandenvarande förhållanden nödgas rösta mot förslaget. Jag kan nemligen icke finna det riktigt, att Riksdagen på detta sätt disponerar öfver en del af den bankovinst, som under innevarande år möjligen kommer att uppstå. Uppkommer sådan vinst, hvarom jag

icke det ringaste tviflar, får väl nästa års Riksdag derom kännedom, icke blott såsom en förmodan, utan såsom ett verkligt faktum, och det tillkommer Riksdagen att *då* i vanlig ordning besluta om bankovinstens användande, dervid, om Kamrarne stanna i olika beslut, gemensam omröstning grundlagsenligt bör ega rum. Genom det nu föreslagna tillvägagåendet skulle deremot beslut om användandet af en del utaf innevarande års förmodade bankovinst komma att fattas i den ordning, som för stiftande af civillag är bestämd; ett förfarande, hvilket, enligt min uppfattning, saknar stöd af grundlagen och derföre icke kan af mig biträdas.“
